

Η συγκρότηση της πόλης στην περιφέρεια

Η θεωρία και η ανάλυση τείνουν να σχηματίζονται με βάση την ιστορική εμπειρία και τα ιδιαίτερα προβλήματα του βιομηχανικού 'κέντρου'.

Δυσκολία κατανόησης πόλεων που εκβιομηχανίστηκαν τον εικοστό αιώνα

Οι διαφορετικοί τρόποι κοινωνικής ενσωμάτωσης και οικιστικής επέκτασης, καθώς και οι διάφορες μορφές άτυπης οικονομίας θεωρούνται:

- α) πολιτισμικές ιδιομορφίες, και
- β) απομεινάρια προκαπιταλιστικών τρόπων παραγωγής.

Σχετικές προσεγγίσεις

Νεοεξελικτικές Θεωρίες :

- Αρχικά υποστηρίχτηκε η αναπότρεπτη σύγκληση του 'υπανάπτυκτου' με τον 'εξελιγμένο' κόσμο, σε μια διαδικασία γραμμικής εξέλιξης (Hirschman, 1958. Rostow, 1960).

Νέο-μαρξιστικές :

- Δεν παρατηρείται διάχυση (diffusion) της ανάπτυξης. Το χάσμα και η υπανάπτυξη αναπαράγεται από τη διεθνή οικονομία (Amin, 1976. Emmanuel 1972).

Ενδογενής ανάπτυξη :

- Έμφαση στην πολυπλοκότητα και στη συνθετότητα των τοπικών κοινωνιών ως παράγοντες ανάπτυξης (Vázquez-Barquero, 1993. Amin και Thrift, 1993).

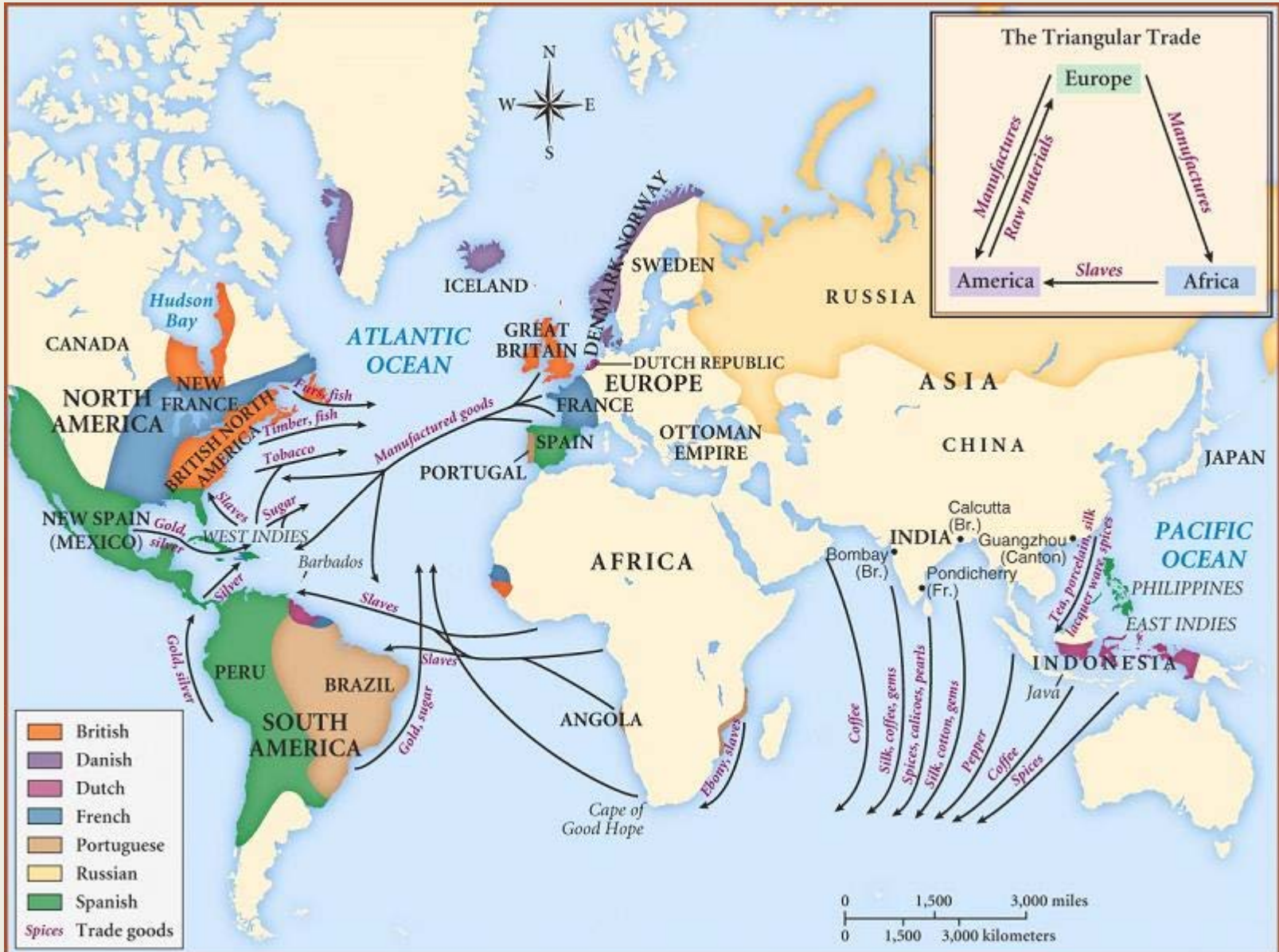
Η δομή των πόλεων της περιφέρειας: Αποικιοκρατικές πόλεις – οικονομικές δομές

(Πρώτη φάση)

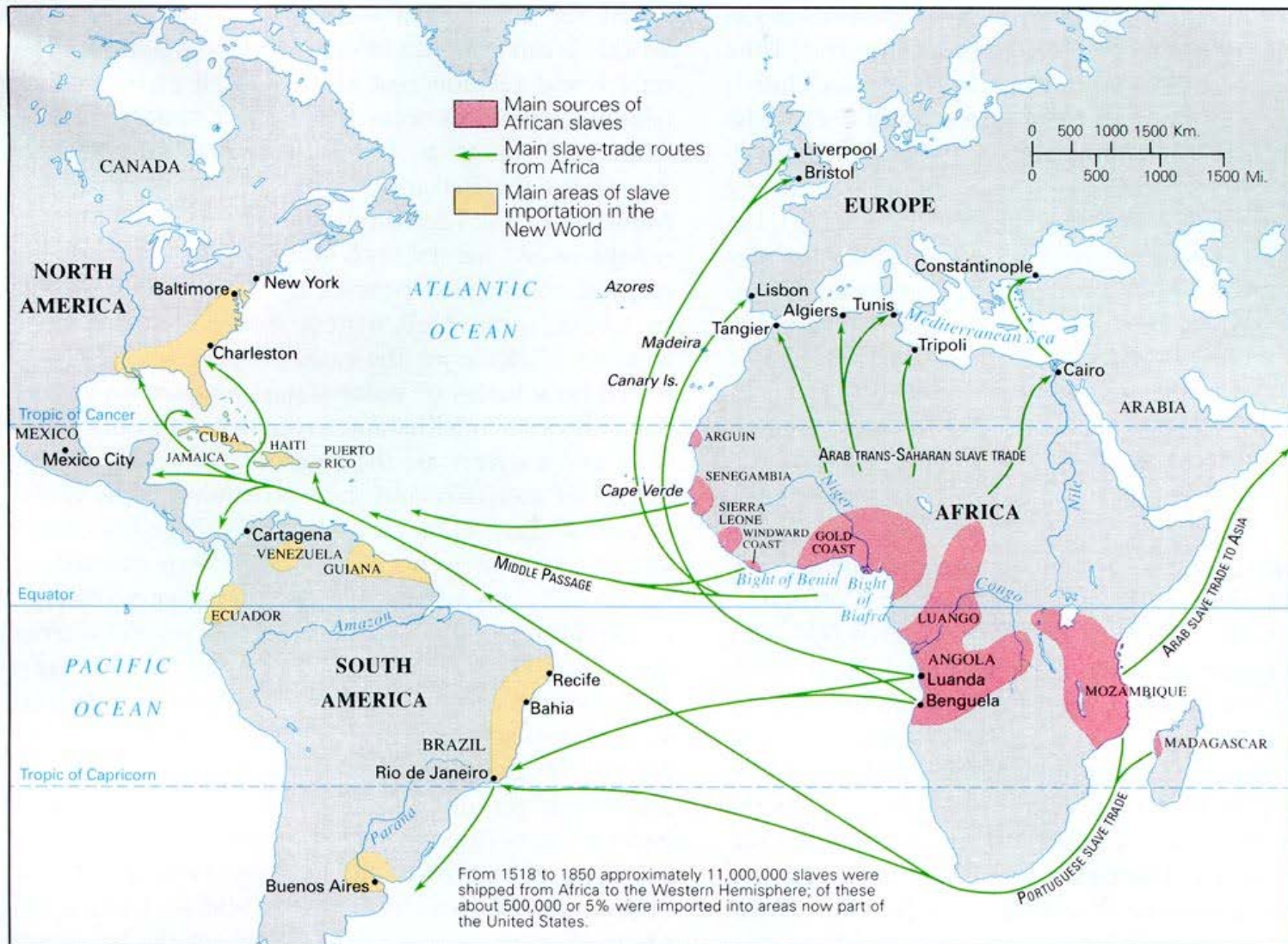
- Παντελής έλλειψη παραγωγικής βάσης.
- Μεταπρατικά κέντρα ανταλλαγής.
- Υπερτροφικός διοικητικός μηχανισμός ελέγχου της αποικίας.
- Οι παραγωγικές δραστηριότητες (γεωργία, εξόρυξη) χωροθετήθηκαν σε αγροτικές περιοχές.

Εμπορικές ροές

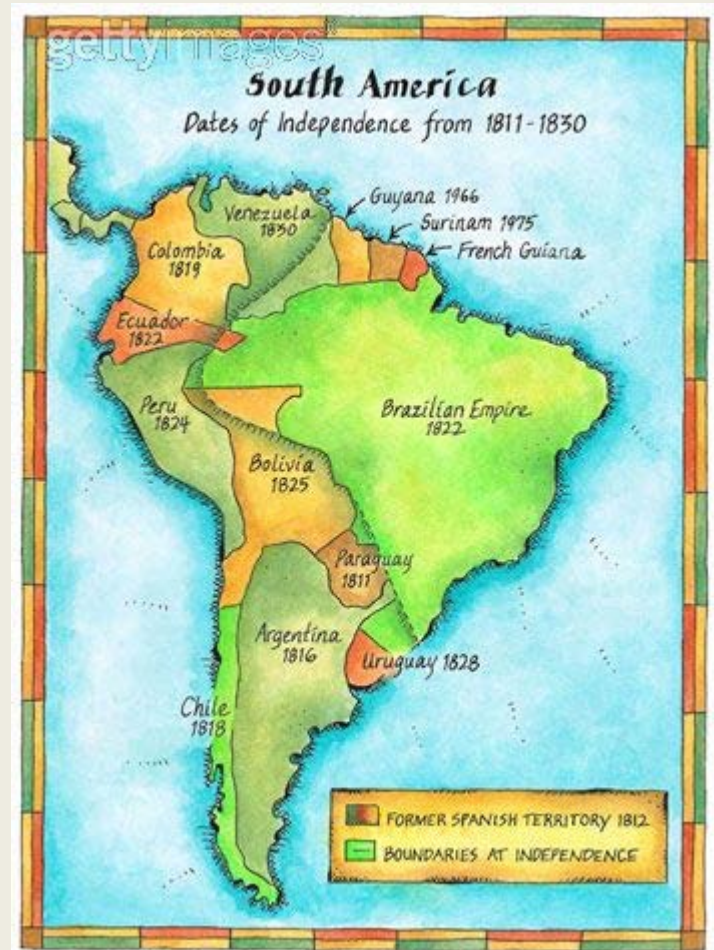
Μετακινήσεις σκλάβων 16^{ος} - 19^{ος} αιώνας

Ανεξαρτησία...

(Δεύτερη φάση –
τέλη 19^{ου} αιώνα)

- Ανεξαρτησία και νέο-αποικιακές σχέσεις εξάρτησης.
- Ανάπτυξη υποδομής χερσαίων και θαλάσσιων μεταφορών.
- Χωρίς εκβιομηχάνιση...

πηγή : (South American Web Quest, 2010)

Τρίτη φάση – Μεσοπόλεμος

- ❑ Προσπάθειες ενδογενούς εκβιομηχάνισης σε καθεστώς προστατευτισμού.
- ❑ Υποκατάσταση των εισαγωγών.

- A) Ανάπτυξη παραγωγικών δυνάμεων χωρίς συμβατές κοινωνικές σχέσεις.
- B) Κρίση του 1930

αποτυχία μοντέλου

Γεωγραφικός χώρος

Η βιομηχανία εγκαθίσταται στα αναπτυγμένα αστικά κέντρα λόγω:

- προσπελασιμότητας,
- διαθεσιμότητας εργατικού δυναμικού,
- εγγύτητας της αγοράς.

Τα συγκοινωνιακά δίκτυα συγκλίνουν σε ένα κέντρο σε κάθε χώρα.

Οι μεταπρατικές πόλεις, δημιουργημένες από τους αποικιοκράτες σε προσπελάσιμες θέσεις και λιμάνια, εκκινούν μια κεντρομόλα διαδικασία αστικοποίησης που χαρακτηρίζεται από την αστική πρωτοκαθεδρία (urban primacy)

Αστική πρωτοκαθεδρία (1950-1990)

Πόλη	1950	1990
Bogota	647,429	4,851,000
<u>Buenos Aires</u>	4,622,959	10,886,163
Caracas	683,659	2,989,601
<u>Lima</u>	645,172	6,422,875a
Mexico City	3,145,351	15,047,685
<u>Santiago</u>	1,509,169	4,676,174a
Sao Paulo	2,333,346	15,183,612a

Πόλη	% Αστικού Πληθυσμού	1950	1990
Bogota		12,7	22,3
<u>Buenos Aires</u>		46,5	38,4
Caracas		25,2	19,6
<u>Lima</u>		29,4	41,3
Mexico City		28,6	26
<u>Santiago</u>		42,2	42,0
Sao Paulo		18,0	13,8

Αστικοποίηση - εκβιομηχάνιση

- 1930: Χιλή, Αργεντινή, Κούβα Ουρουγουάη ήταν από τις πιο αστικοποιημένες χώρες

Αντίθετα από τη Δ. Ευρώπη:

A) Δεν εμφανίστηκαν αγροτικά εργοστάσια

B) Η πληθυσμιακή εισροή ξεπερνά τις δυνατότητες της βιομηχανίας

Αστικοποίηση *χωρίς* εκβιομηχάνιση

Συμπεράσματα

Ο τυπικός τομέας της οικονομίας, ένα προστατευμένο, εκσυγχρονιζόμενο, κυρίαρχο τμήμα της οικονομίας, αποτελείται από μεγάλες επιχειρήσεις βιομηχανικού, τραπεζικού και εμπορικού κεφαλαίου

Μετανάστες: από την ασταθή αγροτική οικονομία, που δεν επεκτείνεται, στην ασταθή αστική οικονομία που προσφέρει ποικιλία άτυπων εισοδημάτων και λειτουργεί συμπληρωματικά στο τυπικό κύκλωμα.

Η κύρια πηγή απασχόλησης για το ταχύτατα αυξανόμενο εργατικό δυναμικό βρίσκεται στην άτυπη οικονομία.

Η άτυπη οικονομία, αντί να ενσωματώνεται ή να καταστρέφεται με την καπιταλιστική ανάπτυξη, διαρκώς αναπαράγεται στις περιφέρειες.

Συμπεράσματα

Κυρίαρχος τρόπος κατανομής του χώρου στις πόλεις του 20^{ου} αιώνα είναι η αγορά.

Κυριαρχούμενοι τρόποι κατανομής της γης:

α) Κρατική ή κοινωνική παροχή.

β) Εναλλακτικοί τρόποι : λαϊκή κατανομή του οικιστικού χώρου με διεκδικήσεις, κινητοποιήσεις, καταλήψεις.

Sao Paulo